

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

789. Intra quod tempus facienda collatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

nos mores facta, etiam secundum canonicas sanctiones obligare. *reg. non est obligatorium. de reg. juris in 6.* (pro quo vide citatos quamplurimos apud Lott.) multo magis multoque acrius id cavendum in hac materia beneficii. vide dicta de expectativis.

2. Respondeo secundò: nihil tamen obstat, quò minus beneficium nondum vacans, seu vivente adhuc beneficiato, in proprietatem conferatur, seu incorporetur monasterio, prælaturæ, seu dignitati; hæc enim incorporatio beneficii non necessarid secum fert titulum in actu, sed tantum in habitu, cum frequens sit, ut ad Prælatum monasterii, v. g. pertineat Ecclesia parochialis quodam habitu ratione incorporationis; ad alium autem, nempe ad Intitulatum Vicarium, quodam curam & titulum actualem. Laym. *loc. cit.* citans seipsum in *disp. de Prælatis. q. 208.* Sed neque sic locus est pacto de successione in beneficio, quæ pacta à SS. Canonibus ad imitationem legum civilium gravissimè reprobantur, vel etiam ipsi successioni ex pacto mortuo beneficiato; quia in isto casu beneficii secundum titulum principalem vacare non censetur, sed extintum esse, ut ait Laym. *loc. cit.* citans seipsum *Theol. mor. l. 4. tr. 2. c. 9. n. 2. & Clem. 2. de reb. Eccl. non alien.*

Questio 788. An saltem collator, v. g. Episcopus possit alicui, antequam vacet beneficium, delegare potestatem illud conferendi?

1. Respondeo primò: potest Episcopus Vicario suo generali committere generalem facultatem conferendi beneficia vacatura, sive per obitum, sive causâ resignationis, sive ex alia quacunque: tum quia Vicarius est persona qualificata; tum quia unum cum Episcopo tribunal constituit. *Castrop. loc. cit. num. 3.* Non tamen potest ei committere collationem beneficii certi, antequam vacet. vide dicta superius, ubi de potestate Vicarii quodam conferenda beneficia.

2. Respondeo secundò: de ceterò nulli alteri personæ singulari seu privata potest committere collationem beneficiorum vacaturorum, ne quidem in genere; tum ob textum *cap. deliberatione. §. prohibemus. de off. Legati in 6.* tum ob excellentiam potestatis, quæ alteri, quam personæ qualificatæ, non videtur posse committi. *Castrop. loc. cit.* citans pro hoc *Gl. in c. deliberatione. Paris. de resign. Garc. p. 1. c. 1. n. 9.* Porro qualiter cuicumque à patrono concedi possit in genere potestas nominandi seu præsentandi ad beneficia vacatura ejus juris patronatus subjecta, vel etiam ad unicum, cujus solius existit patronus, dictum supra, ubi de potestate patroni & præsentatione. vide *Castrop. loc. cit. num. 4.*

Questio 789. Intra quod tempus faciendâ collatio?

1. Respondeo: Ordinariis collatoribus concessum à jure communi semestri. *c. nulla Ecclesiastica. de concess. præb. c. licet. de suppl. Clement. 1. c. 1. eodem.* *Castrop. cit. p. 5. n. 5.* cum communi extenditur hoc ipsum ad collatores omnes (excepto Papâ & Legato ejus à latere & Nuncio: his enim non currit tempus ad conferendum juxta dicta alia; eò quòd possint conferre beneficia etiam devoluta ad Papam. *Castrop. loc. cit. n. 9. Garc. p. 5. c. 3. n. 20.*) tam Ordinarios, quam quibus jure delegationis competit beneficia conferre. *cit. cap. nulla.*

Hinc comprehenduntur etiam Cardinales respectu beneficiorum reservatorum, quorum conferendorum indultum habent; indultum enim conferendi reservata non impedit devolutionem, sicut eam impedit indultum conferendi devoluta ad Papam. *Castrop. n. 10.* Item tam ad eos, quibus collatio competit jure primævo & proprio, quam quibus competit ea jure devoluto; cum hi sint collatores diversi, & hi subeant quoad omnia, seu quoad omnes circumstantias modi & temporis conferendi vices primorum collatorum negligentium conferre, & quoad hos nulla in jure reperitur restrictio temporis. *Castrop. loc. cit. n. 12.* citans *Azor. p. 2. l. 6. c. 27. q. 12. Lamb. l. 2. p. 3. q. 2. a. 8.* Item tam ad eos, ad quos fit devolutio à patrono laico negligente præsentare, quam ad quos ea fit à patrono Ecclesiastico; quia illa beneficia pertinentia ad ejus collationem liberam; siquidem ob negligentiam patroni pro ea vice admittitur ei potestas præsentandi, & nascitur Superiori potestas liberè conferendi. *Castrop. num. 13.* *Azor. ubi ante. q. 11. Lamb. loc. cit.* juxta dicta à nobis alia. Item tam ad collatores manualium, quam beneficiorum non manualium; quia textus *cap. nulla. de concess. præb.* loquitur generaliter, & ratio decidendi æque in manualibus, quam aliis procedit, nempe ne Ecclesiæ maneant in suspensio. *Castrop. num. 11.* neque inde fit, ut dictum alia, quò minus factâ provisione per Superiorem illum, possit talis provisus ab inferiore & ordinario collatore removeri, saltem ex causa justa. *Castrop. loc. cit. juxta Gloss. fin. in Clem. unic. de suppl. negl. v. revocari.*

2. Contra limitanda responsio primò, ut non procedat quodam beneficia resignata permutacionis gratiâ, dum ad horum collationem non est semestri designatum, & relictum liberum collatori ad illud protrahere collationem; eò quòd horum collatio sit obligatoria. *Castrop. n. 6.* citans *Garc. p. 10. c. 4. n. 2. & 3. Rebuffi. in pr. tit. de devol. nu. 6. & rit. de permut. n. 39.* Secundò, ut non procedat quodam institutionem; hæc enim post factam legitimè præsentationem terminum à jure præfixum non habet ob rationem eandem, quia non est collatio libera, sed necessaria; semestri autem designatur & relinquatur collatoribus liberè conferentibus. *Castrop. n. 8. Garc. cit. c. 4. nu. 1.* Ideo autem jus determinavit tempus provisioni voluntariæ & non necessariæ; quia ad provisionem liberam non potest compelli collator, sed si intra tempus à jure concessum non conferat, nullâ factâ compulsione, ad Superiorem devolvitur provisio. Secus est de provisione necessaria; hæc enim si omittat Episcopus, v. g. potest compelli ad faciendam institutionem à Metropolitanò vel Nuncio Apostolico, cui si non obediatur, faciendâ institutionem intra terminum sibi præfixum, potest ipse Nuncius vel Metropolitanus instituere, seu conferre, non tam ob devolutionis titulum, quam titulum avocationis & injusti gravaminis tollendi. *Castrop. loc. cit. n. 8.* Tertio, in beneficiis resignatis in favorem, utpote quæ solus Papa conferre potest, cui non currit tempus. *Castrop. n. 7.* citans *Garc. p. 10. c. 2. num. 12. Mandol. ad reg. 34. q. 90.*

3. Porro qualiter hoc tempus incipiat currere, non à die vacationis, sed à die notitiæ de vacatione, dictum est supra, & ubi de tempore præsentacionis. Item qualiter hoc tempus non currat impedito, dictum est satis, ubi agebatur de præsentacione; Item paulò supra dictum est, ubi quærebatur, quæ

liter impediatur devolutio. Illud solum notandum ex Burrio ad cap. his, quibus. n. 4. apud Laym. *ibid.* n. 2. quaedam esse impedimenta ordinaria, ideoque prae cognita à decernente tempus, v. g. quòd Capitulares advocare debeant absentes, atque interea nequeant eligere, & hoc tempus curri illis, quia ideo longior praefixus terminus fuit, quòd ejusmodi mora frequenter interponi debeat. Verùm id non tam concernit trimestre datum à jure ad eligendum, quam tempus intra hoc trimestre designatum ab ipsis Capitularibus. Quaedam autem esse impedimenta extraordinaria, & per accidens occurrentia, & hæc cursum temporis, etiam à jure statuti, impediunt.

Questio 790. An, cessante impedimento, rursus aliud semestre integrum indulgendum sit, vel intra residuum primi semestris, aut etiam mox à cessante post devolutum jam totum semestre primum impedimento faciendum provisio?

Respondeo: indulgeri denuo semestre integrum à cessante impedimento. Lott. l. 2. q. 24. n. 27. Argumento l. & ideo. de verborum obligat. Idem est, si impediatur provisio fortiori effectu ex aliquo vitio occulto ipsius provisio, vel propter non acceptationem, aut obitum, cessante tamen fraude. c. si electio. de elect. in 6. Lott. loc. cit. citans Azor. p. 2. l. 6. q. 7.

Questio 791. An, & qualiter collatio facta post semestre sit irrita, & tamen tolerata convalescat?

Respondeo: ad hoc dictum satis, ubi qualiter is, ad quem facta devolutio, inferiori collatori, à quo ea facta, concedere possit conferre post elapsum semestre, seu illud tempus prorogare.

Questio 792. An, & qualiter retrahatur collatio ad diem vacationis, ut fructus debeantur provisio?

Respondeo: cum fundus beneficii post collationem factam spectet ad provisorium, cui fingitur à momento vacationis facta provisio, hinc inspecta juris communis dispositione, ei debentur fructus usque ab initio vi retractiva. Lott. l. 3. q. 21. n. 117. citans Surd. cons. 333. num. 23. & 24. Gem. &c.

Questio 793. An, & qualiter collator conferre possit tempore litis pendens?

Respondeo: collator inferior impeditur conferre lite pendente. c. 2. ut lite pendente. in 6. Sic si duo in discordia electi ad eandem praelaturam (idem est de promotis ad idem beneficium à diversis collatoribus, jus collationis pretendentes eorum singulis privative) litigant coram Papa vel alibi, & lite pendente unus ex illis moriatur, vel juri suo renunciaret, vel à prosecutione illius excludatur, interim dum lis super alterius electione (idem est de provisione alia) pendet, non potest ad novam electionem aut provisionem procedi, ita ut, si nova electio attentata fuerit, ea ipso jure sit irrita; ita Bonifac. VIII. statuit in c. dispendis. ut lite pend. in 6. Ita etiam, ut si postea appareat electum seu provisorium nullum jus habere in beneficio, non

P. Leursen, Fov. Benef. Tom. II,

tamen electio seu provisio secunda, seu attentata convalescat; quia ab initio fuit nulla. Pirh. ad tit. ut lite pend. num. 17. Sic si contra eum, cui collatum beneficium, de ipsius habilitate exceptum fuit, pendente hæc lite super collatione prius facta, non potest collator alium providere, quia lite pendente nulla potest fieri mutatio. Pirh. loc. cit. loquens quidem de patrono & presentatione, hoc ipsum tamen collationi, & collatori applicandum. Sic etiam, si is, contra quem super beneficio, quod possidet, litigatur, lite pendente cedat, vel decedat, seu moriatur, non potest beneficium hoc per cedentem vel decedentem possessum, contra quem litigabatur, alteri conferri, donec lis contra superstitem fuerit finita, alioqui collatio aut quavis alia provisio erit jure ipso nulla. Sic statuit Bonif. VIII. in cap. si is. ut lite pend. in 6. Estque hic casus diversus à casu. c. dispendis. dum hic est de beneficio jam obtento & possessio, iste de obtinendo, quamvis utriusque constitutionis eadem sit ratio, ne scilicet lite pendente aliquid immutetur, quod alterius litigantis partis conditionem deteriore reddat. Pirh. loc. cit. atque ita collator ordinarius non potest interea jus, quod defunctus vel renunciatus habebat, conferre alteri; quia superstitis petitoris seu actoris interest, ne adversario ejus mortuo vel renunciante, alius possessor in ejus locum substituatur, & sic reddatur ei difficilius obtentu beneficium iterum plenum per hanc substitutionem, quam vacuum possessore; et si contra cedente vel decedente peritorem seu actorem possit subrogari in locum illius alius actor; quia possessoris beneficii nihil interest, si ordinarius collator, sive alius subrogatus cum illo litiget, & ipse pergit eodem modo possidere. Pirh. l. c. n. 19.

2. Porro procedunt hæc, nimirum quòd de beneficio litigioso provideri non possit ab inferiore collatore, quicumque demum is sit, etiam si is sit Legatus, in cujus facultatibus habeatur clausula potestatis conferendi litigiosa, utpote, quæ restringitur ad vacationem per resignationem. Lott. l. 2. q. 54. n. 83. citans Lancell. de attent. in praef. n. 53. Put. decis. ult. de offic. Ordinar. & decis. 26. de preb. suntque horum collatorum manus vi litis omnino ligata, & facta ab eis interim provisio nulla. Lott. l. 2. q. 28. num. 67. Perdit autem litigiosum beneficium cum extinctione litis hanc qualitatem, cessatque impedimentum ex ea inferioribus collatoribus natum, sive id contingat per mortem utriusque colligantis, sive unius, qui erat in possessione, modò extra Curiam defunctus sit. Clem. 1. ut lite pend. neque enim vitium litigiosi ultra litem profertur. Lott. cit. q. 20. n. 70. citans Vitalin. Pirh. n. 20.

3. Observandum etiam, quòd si lis sit inter provisos à diversis collatoribus super certo beneficio, quæ dependeat ab ipso jure conferendi, illa quidem lite impeditur conferri beneficium illud, quod est in lite, sed non impeditur, quò minus in vacationibus, aliorum beneficiorum collator, qui est in quasi possessione conferendi, eam continuando conferat. Lott. n. 14. & 16. Idque procedit, sive sint in lite collatores, sive secus; quia textus cit. c. 1. ne lite pend. in effectu applicari non potest, nisi illi beneficio in individuo, super quo inter se principaliter disceptant provisio, qualicumque enim ea sit lis, respectu beneficii, super quo lis est, non potest dari superstiti novus colligatus. Lott. n. 15.

Gg 2

4. Item